

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

30.07.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Бизнес климатът се подобрява през юли

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/07/29/2112610_biznes_klimatut_se_podobriava_prez_juli/

След четири последователни месеца на понижения, през юли оценката на мениджърите за бизнес климата в страната се подобрява. Това показват резултатите от изследването на Националния статистически институт (НСИ) за стопанската конюнктура. Според публикуваните данни, през последния месец стойността на показателя се покачва с 1.4 процентни пункта спрямо юни. Повишението се дължи на подобряване на секторните показатели в търговията на дребно и в промишлеността. Същевременно, данните показват влошаване на ситуацията в строителството и в сектора на услугите. Основният фактор, който спъва развитието на бизнеса, остава нестабилната икономическа среда. Като цяло компаниите не очакват повишаване на цените в следващите три месеца.

Месечното изследване на НСИ за стопанската конюнктура се провежда с анкети сред мениджъри и предприемачи, които дават оценките си какво за текущото състояние на бизнес средата, така и за очакваното развитие в краткосрочен план (за следващите до шест месеца). Проучването на бизнес климата е най-близкото до популярния на запад индекс за поръчките на компаниите (purchasing manager's index, PMI), който отразява нагласите на бизнеса. Данните за юли са в унисон с наблюдаваното в еврозоната – през изминалия месец PMI индексът изненадващо се покачи до 50.4 пункта, което е най-високата му стойност за последните 18 месеца.

Умерено оптимистично

Търговията на дребно е секторът, в който компаниите отчита най-съществено подобрение спрямо предходния месец, като показателят на бизнес климата се повишава с 5.2 пункта. Фактор за ръста са по-високите оценки и прогнози на мениджърите по отношение на бизнес състоянието на предприятията. Същевременно обаче очакванията за състоянието на продажбите в сектора и за поръчките към доставчици през следващите три месеца остават по-резервирани, отчитат от НСИ. И през юли несигурната икономическа среда остава факторът с най-ясно изразено отрицателно влияние върху състоянието на сектора. Данните от последния месец показват още, че за търговците конкуренцията в бранша вече е по-голям проблем от търсенето.

Подобрение на средата е отчетено и в промишления сектор, където през юли показателят се повишава с 3.2 пункта спрямо юни. Двигател на повишението са по-високите оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. Макар и да отчитат известно подобряване на текущото състояние на производствената активност обаче, като цяло компаниите остават резервирани в прогнозите за следващите три месеца. Мениджърите от сектора отчитат увеличение на средното натоварване на производствените мощности с 1.5 пункта спрямо април до 69.5%, но с оглед на очакваното търсене в краткосрочен план, предвижданията им са за излишък от мощности.

Продължаващ спад

Данните на НСИ за юли показват запазване на низходящата тенденция в строителния сектор. Въпреки традиционните очаквания и нагласи за по-висока активност през летния сезон, показателят на бизнес климата в сектора намалява за трети пореден месец – спадът спрямо юни е с 1.8 пункта. Фактор за понижението са влошените очаквания на строителните предприемачи за състоянието на компаниите от бранша в рамките на следващата половин година. От сектора отчитат още намаляване на строителната активност в сравнение с месец по-рано, като прогнозите за следващите три месеца остават по-резервирани. Очакванията за нови поръчки в следващата половин година също са по-негативни, посочват от НСИ.

В сектора на услугите също е отчетено намаляване на оценката на компаниите за бизнес средата – с 2.8 пункта в сравнение с юни. От статистиката посочват, че за последния месец нагласите на мениджърите за текущото и за очакваното търсене на услуги са се подобрили, но това не компенсира влошените оценки и очаквания за бизнес състоянието на предприятията. Несигурната икономическа среда е основният фактор, който спъва дейността на сектора, като през последния месец негативното ѝ въздействие се засилва, отчитат от НСИ.

[Вестник Класа](#)

✓ Държавата вече е върнала 80 процента от дължимото ДДС на бизнеса

http://www.classa.bg/news/Read/article/235510_%D0%94%D1%8A%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5+%D0%B5+%D0%B2%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B0+80+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0+%D0%BE%D1%82+%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B6%D0%B8%D

[0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%94%D0%94%D0%A1+%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B0](http://www.classa.bg/news/Read/article/235509-%D0%9F.%D0%A7%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%3A+%D0%A9%D0%B5+%D0%B8%D0%BC%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BE%D1%87%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%B8%D0%BC+%D1%83%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5)

Държавата вече е върнала 80 процента от дължимото ДДС на бизнеса, събщи на пресконференция в Перник министърът на отбраната Ангел Найденов, цитиран от БТА. Над 500 млн. лева от дължимите общо 770 млн. лева са върнати на фирмите, подчерта Найденов.

След актуализацията на бюджета, която би трябвало да бъде гласувана от парламента до края на тази седмица, ще бъдат разплатени и 160 млн. лева по договори за свършена работа.

За жалост, каза министърът, една голяма част от тези задължения са на Министерството на отбраната, като само Военно-медицинска академия има 55 млн. лева просрочени плащания. 28 млн. лева от тях били вече с нотариални покани и с изпълнителни листове. Ангел Найденов събщи още, че на предстоящото в сряда заседание на Министерския съвет се предвижда да бъде приета Програма на правителството.

✓ П. Чобанов: Ще има пренасочване на евродредства за по-доброто им усвояване

<http://www.classa.bg/news/Read/article/235509-%D0%9F.%D0%A7%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%3A+%D0%A9%D0%B5+%D0%B8%D0%BC%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BE%D1%87%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%B8%D0%BC+%D1%83%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5>

Финансовият министър Петър Чобанов коментира, че за да се намалят рисковете от неусвояване на европарите през сегашния период, ще бъдат пренасочени евросредства за други дейности, събщи БНР. По думите му, някои проекти, в транспорта най-вече, и свързани с железопътния транспорт, които също се явяват предварително условие, трябва да бъдат финансирани. „Затова имаме решение за пренасочване на подобни средства. Може да се наложи пренасочване на подобни средства - но това все още е дискуссионен въпрос, и от някои оси в образованието към програми за заетост“, посочи Чобанов.

Условията за достъп до европейско финансиране за малките и средни предприятия ще се променят от 2014-та година, тъй като в момента има ограничения, които лишават тези предприятия от европейски средства, заяви от своя страна вицепремиерът Даниела Бобева. Едната промяната е свързана с изискването за оборот на фирмите, за да могат малките компании да участват в процедурите за обществените поръчки.

Чрез Българската банка за развитие пък на малки и средни предприятия ще се предоставя „мостово“ финансиране, за да могат да усвояват парите по оперативните програми. Бобева допълни, че ще има „таван“ за финансирането от Банката за развитие, но той още не е уточнен.

„Днес се събираме при премиера да обсъждаме детайлите и как това ще се организира. Следващият месец трябва да имаме готова концепция и бизнес план на Банката за развитие“, каза още Бобева.

[Вестник Преса](#)

✓ За бюджета без емоции

<http://pressadaily.bg/publication/20244-%D0%97%D0%B0-%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B5%D0%B7-%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B8/>

Спасителна актуализация ще има. Това вече е ясно. Неясното е кой се нуждае от спасение - държавата или управляващите. Мненията са полярни, както и оценките за състоянието на икономиката. Според едната школа (подкрепяща правителствената позиция) бизнесът едва крепи носа над водата, държавата не му плаща, постъпленията в хазната са малко. Бюджетните сметки трябва да се прекроят, за да отразяват реалното положение. Бюджетът на Дянков е правен през розови очила, резултатът е добър само като теоретично упражнение на студентите от специалност „Финанси“.

Според другата школа (която непримиримо критикува икономическите решения на властта) актуализацията е не само ненужна, но и опасна. Премиерът Орешарски ще пръсне 1 милиард лева (това е стойността на новия външен дълг, който държавата ще поеме), за да си осигури платената любов на народа. „Развързването“ на дефицита е лоша практика, един път случи ли се, ще има и втори, и трети... така се завърта дълговата спирала, от която излизането е трудно, направо болезнено. Още повече, аргументират се правителствените критики, в момента хазната е в добро здраве, вече излиза на плюс, нещо, което рядко се случваше в последните години.

И двете школи цитират цифри, интерпретират статистически данни, аргументират се с икономически анализи. Но **говоренето е емоционално**

дори страстно. Да не забравяме обаче, че в същността си бюджетът е поредица от числа, записани в две графи. Над едната стои знакът плюс, а над другата - минус.

За цифрите е добре да се говори без емоции. Емоционалните решения в икономиката водят до грешки, чиито последици ни удрят по джоба.

Какво е реалното състояние на хазната? Актуалните данни на Министерството на финансите показват, че в края на май в бюджета е имало малък излишък - 45,5 милиона лева.

Приходите са за 11,802 милиарда лева. Срещу тях стоят 11,291 милиарда разходи. Във фискалния резерв има 5,825 млрд. лв. От тази сума обаче автоматично трябва да зачеркнем 800 милиона лева. Това са парите, които правителството трябва да върне в началото на август на българските банки. Те финансираха властта в началото на годината, когато

Дянков беше изправен до стената от фермерския гняв. Оказа се, че ковчежникът бави европейските субсидии за земеделците. Затова в пожарен порядък беше емитиран заем. След това Брюксел възстанови сумата, така че това задължение ще се занули, а в депозитната сметка на кабинета ще останат около 5 милиарда лева. Това е над минималното ниво на резерва, което според закона за бюджета е 4,5 млрд. Тоест хазната не прелива от изобилие, но пък държавните финанси са стабилни.

По същото време през миналата година отново имаше излишък - 67,4 млн. лева. Приходите бяха 11,010 милиарда, а разходите - 10,511 млрд. лева. Във фискалния резерв имаше 5,1 млрд. лева. Излиза, че финансовото здраве на хазната е почти същото, както преди година. Тогава актуализация нямаше. Железен аргумент в подкрепа на тезата за пълната безсмисленост на бюджетната ревизия. Съвсем различна беше ситуацията през 2010 г., когато Дянков се принуди да поиска от парламента нов сметкоплан на държавата. Притискаше го дефицит от 1,360 милиарда лева. Кой беше виновен, че затънахме дълбоко в блатото на кризата - обективни фактори или ГЕРБ-ерската управленска мисъл, е друг въпрос.

Всеки бюджет е прогноза

Няма как да бъде иначе. Понякога (у нас доста често) прогнозата се отклонява значително от реалността. Съзнателно или несъзнателно. Да се чуди човек въз основа на какви данни е въртял сметки Дянков, когато е записал, че икономическият ръст през тази година ще е 1,9 на сто от БВП. Според родната статистика през първото тримесечие икономиката е нараснала с 0,4 на сто - тоест влачи се по корем.

А именно правилното планирането на икономическия ръст е ключово. То издава майсторлъка на финансовия министър, а не броя на научните му трудове, които са цитирани в международни издания. Защото и приходи, и разходи се изчисляват като процент от БВП. Ако приемем, че брутният продукт ще е с почти 2 на сто по-голям от миналогодишния, значи и постъпленията, както и харчовете на хазната, биха могли да се увеличат пак с толкова.

Но уви. Сметките май излизат криви. Това едва ли само по себе си е достатъчно, за да оправдае актуализацията на бюджета. Решения могат и се правят в крачка. У нас дори е наложена практика по преценка на финансовия министър да се преливат пари, да се щипне отгук и да се додаде на друго място. Накрая бюджетът така се променя, че депутатите, които са го гласували, изобщо не могат да си го познаят.

Но има и друго. За никого не е тайна каква цена плащаме за прословутата фискална стабилност и ниските дефицити на Дянков. Плащаме за арогантното му самочувствие, с което размахваше пръст на европейските лидери - онези, които не могат за овладеят кризата и са затънали в дългове. Не се плащаше обаче на бизнеса. Без свежи пари той се задъхваше, не можеше да дава заплати. Безработицата нарасна, хората стиснаха спестяванията си и отказаха да харчат.

Потреблението замря, българските фирми получиха

допълнителен шамар

Зациклихме в омагьосания кръг на нулевите икономически ръстове. Населението обедня драматично. Примерът с февруарските бунтове вече е изтърган, но железен аргумент в подкрепа на тази теза.

Според изследване на синдикатите 3,7 милиона души живеят с месечен доход до 310 лева, колкото е минималната заплата. А им трябва за достоен живот без лукс 566 лева.

„Социалният пакет“ на Орешарски едва ли ще реши драмата с бедността. Пък и управляващите не залагат на това в защитните си пледоарии за актуализацията. Подчертават друго - да се плати на бизнеса, за да има свежи пари, да върти обороти, да вдига доходи. Половин милиард трябва за финансиране на бюджетния дефицит, още половин ще е прословутият буфер за догодина. Защото не е вярно, че Дянков не поемаше дългове. Правеше го непрекъснато, с малки, ритмични емисии на вътрешния пазар. Падежи за 500 милиона лева изтичат до края на февруари 2014 г. А това са

най-слабите месеци за бюджетните приходи

Като дръпнеш чертата - ето къде отива прословутият милиард, който ще търсим навън. Обаче съмненията остават. Защо ще го търсим навън? Банките и пенсионните ни фондове имат пари. Не вярват ли родните банкери на правителството? Точно в деня, в който беше обявена актуализацията, на един провален търг за държавни ценни книжа лихвата премина психологическата граница от 4 на сто. Може да се тълкува като своеобразен вот на недоверие. Ако и финансовата общност протестира срещу кабинета, тогава вече сме го закъсали. А иначе правителството можеше да рефинансира кротко и спокойно изтичащите падежи с нови облигации вътре в страната.

Догодина ще има нов бюджет, както и нов емисионен календар. Още повече - държавата минава за първокласен длъжник пред родните финансови институции. В чужбина положението може и да не е същото. Поне на теория чуждите пазари са по-скептични. Но нещата не бива да се предрешават. Емитирането на дълг е чувствителна материя. Остава да видим каква ще е лихвата, за да си отговорим - вредна, безполезна или необходима е ревизията. Числата ще дадат най-точния отговор.

[Вестник Сега](#)

✓ Данъчните може да имат достъп до кредитния регистър

<http://www.segabg.com/article.php?id=659256>

Данъчните ще имат право на достъп до кредитния регистър на БНБ. Това е една от мерките, заложили от финансовото министерство, в плана за ограничаване на данъчните измами и увеличаване на събираемостта.

Обсъждането на заложените в плана мерки е започнало още на 9 юли в МФ, сега тече и с представители на министерството и на бизнеса, като се очаква на някои от следващите срещи да бъде дискутиран и достъпът на данъчни до кредитния регистър.

Идеята се лансира в последните години, като за нея се заговори по-сериозно през 2010 г. И все пак тя не успя да бъде

прокарана от предходното правителство, тъй като срещна сериозен отпор.

И сега, според ДОПК, банковите сметки се декларират. Освен това от 2011 г. банките осигуряват на НАП достъп до представените пред банката от ревизирано или проверявано лице документи, въз основа на които е отпуснат кредит на лицето, с изключение на документи, съдържащи банкова тайна. Затова не е съвсем ясна идеята на МФ.

Оттам твърдят, че целта е да се засили контролът от страна на НАП и да се ловят по-лесно тези, които ощетяват хазната. Така например някои фирми представят пред НАП едни финансови резултати, а пред банките - други. Практиката показва, че има немалко случаи, при които компании, които са декларирали лоши приходни резултати и едва ли не нулеви печалби, получават значителни суми като кредит, само защото са показали пред банките реалните си резултати, които са много по-добри.

Мярката обаче среща сериозна съпротива - и от страна на бизнеса, и от страна на банките. В основен проблем се превръща евентуалното падане на банковата тайна, тъй като опасенията са, че може да се злоупотребява с такава информация.

Друга мярка, която са заложили от финансовото министерство в плана, е стартирането на томбола за регистрирани касови бележки от 2014 г.

Идеята е да се стимулират гражданите да изискват касовите си бележки в търговските обекти, като след регистрацията им ще могат да участват в томболата на НАП и да спечелят предметна награда. Данъчните ще дават месечни и годишни предметни награди, като за евентуални награди се спрягат техника, автомобили и дори апартаменти. От НАП ще направят специален сайт за кампанията и ще дадат възможност бележките да се регистрират както по телефона, така и онлайн.

Друго предложение на Министерството на финансите е ако граждани сигнализират на НАП за извършване на нарушения, да получават процент от наложената санкция. Мярката ще важи дори за прости нарушения като неиздаване на касова бележка, обясниха експерти.